

3. Šavol sa stáva Pavlom. Obrátenie.

Sk 7, 58 Vyhnali ho za mesto a kameňovali. Svedkovia si odložili šaty k nohám mladého muža, ktorý sa volal Šavol. ...

Sk 8, 1 Šavol schvaľoval, že ho zabili. V ten deň sa začalo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme a všetci sa okrem apoštolov rozprchli po krajoch Judey a Samárie ... 3 Šavol ničil Cirkev, vnikal do domov a odvláčil mužov i ženy a dával ich do väzenia. ...

Sk 9, 1 Šavol ešte stále dychtil po hrozbách a zabíjaní Pánových učeníkov. Išiel teda k veľkňazovi 2 a vyžiadal si od neho listy pre synagógy v Damasku¹, aby mohol stúpencov tejto Cesty², mužov i ženy, ak tam dajakých nájde, v putách priviesť do Jeruzalema. 3 Ako šiel a blížil sa k Damasku, zrazu ho zalialo svetlo z neba. 4 Padol na zem a počul hlas, ktorý mu hovoril: "Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?" 5 On povedal: "Kto si, Pane?" A ten: "Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ³. 6 Ale vstaň, choď do mesta a povedia ti, čo máš robiť." ... 15 Ale Pán mu (Annaniášovi) povedal: "Len choď (k Šavlovi), lebo jeho som si vyvolil za nádobu, aby zanesol moje meno pohanom aj kráľom i synom Izraela; 16 a ja mu ukážem, koľko musí trpieť pre moje meno."

¹ Damask bol pod vládou Nabatejcov, ich kráľ bol Aretas IV. Synadrium v Jeruzaleme nenávidelo Herodesa Antipasa, ktorý zase mal za manželku dcéru Nabatejského kráľa Aretasa IV. Ale Herodes ju odohnal kvôli inej žene. Synedrium a kráľ Aretas boli teda diplomaticky silne prepojení, pre Aretasa, na základe povolenia umožnil Šavlovi ako veliteľovi polície robiť poriadky v Damasku medzi príslušníkmi židovskej menšiny. Domáca polícia bola o tom upovedomená. V *2Kor 11,32* Pavol spomína: *V Damasku miestodržiteľ kráľa Aretasa dal strážiť mesto Damask, aby ma uväznil.*

² Kresťania sa ešte nevolali kresťania, ale stúpenci, či vyznávači cesty. To malo znamenať, že kresťania kráčajú za Kristom, podľa Krista, ktorý povedal, že on je cesta.

³ Treba si všimnúť, že Ježiš sa identifikuje s kresťanmi, svojimi nasledovníkmi. Prenasledovať Cirkev znamená prenasledovať Ježiša

1. Postava sv. Pavla sa v Skutkoch objavuje postupne, najprv ako zmienka o jeho prítomnosti pri smrti sv. Štefana (*Sk 7,58: odložili šaty k nohám mladíka menom Šavol*), o niečo ďalej je zmienka o jeho horlivosti a aktivite v prenasledovaní Ježišových nasledovníkov (*Sk 8,1.3: Šavol schvaľoval smrť sv. Štefana a následne začal ničiť Cirkev, vnikal do domov*). V deviatej kapitole máme pomerne dlhý opis obrátenia sa, jeho prvé pôsobenie v Damasku a návšteva Jeruzalema. Naproti tomu môžeme badať, že Petrova postava, ktorá je dominantná v prvej časti Skutkov, pomaly ustupuje. V druhej polovici Lukášovho diela, najmä od 16 kapitoly sa Pavol stane hlavnou postavou a o Petrovi už nenájdeme nijakú zmienku.

2. Toto nám pripomína skutočnosť, že v Cirkvi, v Božom diele niet absolútne dôležitých, nenahraditeľných osobností. Božie kráľovstvo ide ďalej a tí, ktorí dostali od Krista veľké vyznačenie ako sv. Peter, hoci požívajú svoju veľkú autoritu, sú ochotní sa s ňou podeliť (ustanovenie siedmych) len aby sa evanjelium šírilo. Zo Skutkov ani z listov necítíme, že by medzi Pavlom a Petrom bol nejaký boj o prestíž alebo nejaká žiarlivosť. A ani Pavol, hoci podčiarkuje svoje mimoriadne povolanie sa nikdy nepostaví proti prvenstvu Jeruzalema a proti tradícii, ktorú aj on sám prijal. Robí niečo nové, pracuje na novom poli, ale vždy dbá o to, aby sa zachovala alebo hľadala jednota a pokoj. Aj keď, ako budeme vidieť, tento pokoj sa budoval aj cez prudké hádky.

3. Aj my sme pozvaní, aby sme si uvedomili, že naše strediská, komunity, miestne diela saleziánskej rodiny nestoja na jednotlivcoch. V Cirkvi, v službe Božiemu kráľovstvu by mal vždy prebiehať proces odovzdávania. Musím si uvedomiť, že nič so mnou nezačalo a nič by mnou nemalo končiť. Našou túžbou by malo byť odovzdávať to, čo sme prijali. Pavol, hoci bol veľká a novátorská osobnosť bol si vždy vedomý toho, čo napísal aj Korinťanom: *odovzdal som vám to, čo som aj ja prijal* (por. *1Kor 15,3*).

4. Problém pasivity. Niektorí by mohli namietajú, že sa ľahko hovorí o odovzdávaní, ale ťažko je nájsť tých, ktorým by sa dalo niečo odovzdať. Pápež František už pred rokmi jasne popísal čo nás ohrozuje a s čím sa trápia naše spoločenstvá. *Ako deti dnešnej doby, všetci sme nejakým spôsobom pod vplyvom súčasnej globalizovanej kultúry, ktorá, aj keď nám prezentuje hodnoty a nové možnosti, dokáže nás tiež obmedzovať a limitovať, ba dokonca aj nakaziť* (EG 77). *Dnes u viacerých ľudí, ktorí pracujú v pastoračii, a to vrátane zasvätených osôb, môžeme vnímať prehnanú starosť o vlastné priestory autonómie a oddychu, ktorá ich privádza k tomu, že svoje úlohy berú len ako prívesok k životu, akoby neboli súčasťou ich vlastnej identity. Zároveň sa duchovný život zamieňa s niektorými náboženskými prejavmi, ktoré síce ponúkajú isté povzbudenie, ale nesprostredkujú stretnutie s druhými, angažovanosť vo svete, zápal pre evanjelizáciu. A tak u viacerých pracovníkov na poli evanjelizácie napriek tomu, že sa modlia, možno vnímať dávanie dôrazu na individualizmus, krízu identity a pokles zápalu.* (EG 78) Všetky tieto skutočnosti môžu v nás vzbudiť pocit, že niet komu odovzdať to, čo robíme. Ale ak robíme zapálení a s láskou k Bohu, tak tieto pocity nevyústia v nás do skleslosti alebo zatvorenosti. Krásne na túto tému píše don Cafasso: *Muž apoštolátu nemá iný cieľ, ako je Božia sláva a spása duší. Toto je náuka, ktorú nám zanechal božský Učiteľ: „Ja nehľadám svoju slávu... Nezostúpil som z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal“ (Jn 8,50; 6,38). Tento správny a čistý úmysel vždy bol rozpoznávacím znakom mužov apoštolátu. Keď kňaz pracuje s takýmto čistým úmyslom, takmer necíti ťarchu svojich námah, pretože vynakladať námahu pre Boha je skôr pôžitok ako utrpenie – iba Boh a nič iné.* (LH 23.jún) Ak pracujeme pre Boha, nemôžeme byť znechutení, aj keby nás všetci opustili. A tiež, ak naše úsilie a obetavosť sú čisté, oveľa skôr nájdeme nasledovníkov bez toho, aby sme ich hľadali či presviedčali.

5. Je však potrebné skontrolovať aj druhú stránku, či sme nezabudli odovzdávať a či nie sme v presvedčení, že nikto to tak dobre neurobí, prípadne iné, ešte nižšie motívy (prestíž, výhody) pre ktoré nechceme spolupracovať a odovzdávať.

6. Skutky apoštolov nám v 9. kapitole prinášajú prvý z troch opisov Pavlovho obrátenia. Benedikt XVI vo svojej audiencii (3. septembra 2008) takto medituje nad touto udalosťou: *Vzkriesený Ježiš sa zjavuje Šavlovi pred príchodom do Damasku ako oslepujúce svetlo ... Žiara Zmŕtvychvstalého urobí Šavla fyzicky slepým a táto vonkajšia slepota mu zjavuje jeho vnútornú slepotu, v ktorej doteraz žil. Keď však povedal Kristovi v krste svoje áno, znovu sa mu vracia zrak, a to naznačuje, že aj jeho vnútorný zrak je uzdravený. Odvtedy Pavol vidí všetko v novom svetle. A zrazu to, čo bolo pre neho tak dôležité, významné, nevyhnutné sa stalo akoby smetím, lebo pre neho je dôležitý už len Kristus a život v ňom.*

7. Tento mimoriadny dar, ktorého sa dostalo Pavlovi, nám pripomína, že naplnenie kresťanského života spočíva v osobnom stretnutí sa s Pánom. *„Isteže, nám sa neukazuje tým neodolateľným, žiarivým spôsobom ako Pavlovi“,* podčiarkuje Benedikt XVI., *„no aj my sa môžeme s Kristom stretnúť pri čítaní Svätého písma, v modlitbe, v liturgickom živote Cirkvi. Môžeme sa dotknúť Kristovho Srdca a cítiť, že on sa dotýka toho nášho. Iba v tomto osobnom vzťahu s Kristom, len v tomto stretnutí so Zmŕtvychvstalým, sa stávame skutočne kresťanmi. Tak sa otvára náš rozum, otvára sa celá Kristova múdrosť a celé bohatstvo pravdy.“* Ako ľudia sme rozličné osobnosti, máme rôzne dary, citlivosti, rôznu kapacitu a štýl vnútorného života – ale Kristus sa vie stretnúť osobne s každým. Každý môže svojím originálnym spôsobom povedať Ježišovi: Ty si môj a ja som tvoj. A takéto stretnutie zrelativizuje v našom živote všetko. U Pavla toto stretnutie zmenilo všetky jeho hodnoty, to, čo preňho predtým bolo esenciálne a základné, sa stalo ‚smetím‘, nebolo už viac ‚ziskom‘, ale stratou, pretože od tej chvíle mal pre neho cenu len život v Kristovi.

8. Druhá podstatná skutočnosť, spočíva v tom, že to absolútne odovzdanie sa Kristovi ho neurobilo uzatvoreným pred svetom a životom. Práve naopak, otvoril sa životu, rozšíril si srdce, otvoril sa všetkým. Pavol na ceste do Damasku nestratil to, čo bolo dobré a skutočné v jeho živote, v jeho dedičstve, ale pochopil novým spôsobom múdrosť, pravdu a hĺbku zákona a prorokov. Zároveň sa jeho rozum stal prístupným múdrosti pohanov. Tým, že sa Kristovi otvoril celým srdcom, stal sa schopným dialógu so všetkými, a teda naozaj apoštolom pohanov. Aké je krásne a dôležité, aby nás snaha o duchovný život neoddeľovala od ostatných, práve naopak, mala by nás privádzať k nim. Aby nás duchovný život neoberal o prirodzené dary, ale naopak, aby sa ich zmocnil a využil ich pre dobro.

1. Zaujímam sa o budúcnosť môjho strediska, mojej komunity, o budúcnosť diela a usilujem sa zabezpečiť jeho kontinuitu? Je to záujem plný nádeje alebo strachu, obáv a znechutenia z toho ako veci idú?
2. Ak viem a mám autoritu, dávam dôveru? Ak som šikovný a schopný viem rešpektovať a podporovať autoritu?
3. Ako je to s mojím osobným stretnutím s Kristom? Dáva mi moje stretanie sa s Kristom silu a odhodlanie podriať všetko v mojom živote jemu alebo starosť o moje vlastné priestory autonómie a oddychu vážne ohrozujú jeho prvenstvo?